

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddaeo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus quarti scena secunda

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1115](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1115)

ΔΙΚ. Καὶ μὲν ὀδὶ Νίκαρχος ἔρχεται Φανῶν.
 ΒΟΙ. Μικκός γὰ μάκχος ἔστ' ἔστω. ΔΙΚ. Ἄμ' ἅπαν κελόν.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΙΚΑΡΧΟΣ, ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

- 910 ΝΙΚ. Ταῦτι πίνω τὰ Φορπὴν ἐπί; ΒΟΙ. Τὰδ' ἐμὰ
 Θείσασιν, ἴτω Ζεὺς. ΝΙΚ. Ἐγὼ τοίνυν γ' ὀδὶ
 Φάινω πολέμια ταῦτα. ΒΟΙ. Τί δαὲ κελόν παθὼν,
 Ὀρναπετίοισι πόλεμον ἦρω καὶ μάχαν;
 ΝΙΚ. Καὶ σέ γε Φανῶ πρὸς ποῖσδε. ΒΟΙ. Τί ἀδικεῖς;
 915 ΝΙΚ. Ἐγὼ φέρσω σοι τὴν ἀειτάτων χεῖρα
 Ἐκ τῆς πολέμιων εἰσαγῆς Θρυαλλίδας.
 ΔΙΚ. Ἐπειτα φαίνεις δῆλα τὴν Θρυαλλίδας;
 ΝΙΚ. Αὐτὴ γὰρ ἐμωρήσειε ἀντὶ τὸ νέωριον.
 ΔΙΚ. Νέωριον Θρυαλλίς; ΝΙΚ. Οἶμαι. ΔΙΚ. Τίτι πρόπω;
 920 ΝΙΚ. Ἐνθεὶς ἀντὶ ἐς πύλιν ἀνθὲς Βοιώπης,
 Ἄλλας ἀντὶ ἐσπέμφειε ἐς τὸ νέωριον
 Δι' ὑδρορρόας, βορέαν ὀπιτηρήσας μέγαν.
 Κεῖσθε λάβοιτο τὴν νεῶν τὸ πῦρ ἅπαξ,
 Σελαγῶντ' ἀντὶ αἱ τῆς. ΔΙΚ. Ὡ καὶ τὴν ἀπλόμενε,
 925 Σελαγῶντ' ἀντὶ ἐπὶ πύλης τε καὶ Θρυαλλίδος;
 ΝΙΚ. Μαρτίρομαι. ΔΙΚ. Συλλάμβαν' αὐτὰ τὸ γόμα.
 Δός μοι Φορυτὸν, ἵνα αὐτὸν εἰδήσας φέρω,
 Ὡσπερ κέραμον, ἵνα μὴ καταγῆ Φορβύδου.
 ΧΟΡ. Ἐνδηστον, ὦ βέλπτε, τῶ ξένω καλῶς
 930 Τὴν ἐμπολιὺν ἔστω, ὅπως ἀντὶ μὴ φέρων καταξῆ.

ΔΙΚ.

πίνω ἄπειρος ψιμυθία. Sophocles in Ajace v. 1161.
 ἀνδρ' ὅσπετα μαρτίας πλάν. Hominem vidi stultitia plenum.
 Idem in Electra v. 609. ἀναιδέας πλάν. Aeschylus Prom.
 v. 42. Ἐρῶς πλάν.
 v. 908. Νίκαρχος φανῶν. Scholia: ὁ Νίκαρχος καμω-
 δῆται ὡς συμφορῶν. Φανῶν δὲ ἀντὶ τῶν καταγῆσαν.
 v. 909. Μικκός γὰ. Pro μικρός γὰ.
 v. 911. Θεισάσιν] Supra, v. 868. Θείσασιν.
 Ibid. ἴτω Ζεὺς] Pro ἴσω sciat; dialecto Thebano-

rum; Plato Epist. 7. ἴτω Ζεὺς, φωνὴ ὁ Θεοῦ. Idem
 in Phaedone, de Cebete Thebano: καὶ ὁ Κέβης ἦρμα
 ἔπρηλάσας, ἴτω Ζεὺς, ἴση, τῆ αὐτῶ φωνῆ ἴση. Et Ce-
 bes leniter subridens, ἴτω Ζεὺς, inquit, vernaculo sibi
 sermone. Ex Notis Kusteri. Communi autem diale-
 cto, ἴσω: Sophocles in Trachiniis v. 403. & Euripides
 in Iphigenia Taurica v. 1077. ἴσω μέγας Ζεὺς Sophocles
 in Antigona v. 190. ἴσω Ζεὺς ὁ παῖς ὁμῶν ἀσὶ. Idem in
 Oedipo Coloneo v. 514. Διὸς ἴσω. est autem jurantis.
 v. 913.

DIC. Atqui venit iste Nicarchus te delaturus.

BOEOT. Parvae utique flaturae hic est. DIC. Sed quantuluscumque, nihil nisi nequitia est.

SCENA SECUNDA.

Senarii Iambici.

NICARCHUS, BOEOTUS, DICAEOPOLIS, CHORUS.

910 **N**IC. Istaе merces cujus sunt? BOEOT. Hujus, quem vides, meae inquam
Ex Thebis, testis est Jupiter. NIC. Ego itaque ipse
Defero haec, utpote hostilia. BOEOT. Quanam in re laesus es,
Ut contra aves bellum susceperis?

NIC. Imo te quoque deferam insuper. BOEOT. Quam passus injuriam?

915 **N**IC. Ego tibi dicam propter istos, qui hic astant:
Ab hostibus importas ellychnia.

DIC. Itaque ergo propter ellychnia eum defers?

NIC. Nam istud facile incenderet navale.

DIC. Ellychnium incenderet navale? NIC. Arbitror. DIC. Quo pacto?

920 **N**IC. Boeotius aliquis id impositum blattae
Et incensum immitteret in navale
Per canalem, Boreae flatu vehementiore observato:
Et si corripiat naves ignis semel,
Fulgerent incensae naves. DIC. ô perditissime!

925 Itane vero fulgerent a blatta & ellychnio incensae?

NIC. Testor. DIC. Comprime ei os.

Da mihi paleas, ut eum illigatum feram,
Veluti vas fictile, ne frangatur inter ferendum.

CHOR. Illiga bene, vir optime, hospiti

930 Capturam hanc, & ita ut ne frangat inter portandum.

DIC.

vf. 913. Ὀρνιθολογία] Scholla: ἀντὶ τῆς, ὀρνίθου. ὡς ἐπὶ
ἰδιῶν δὲ λέγειν. Ita dicit pro, ὀρνίθου i. e. avis, quasi de
gente aliqua loquens. ἦτο autem aor. i. med. ab αἰσφομαί.

vf. 914. Ἀδικομαίνω] Pro ἰδικομαίνω. medium * in ei,
ut in Οἰκισθῶν.

vf. 917. Φαίσις διὰ τὸς ἑρμαλλίδας] Duplex sensus, qui
uterque hic locum habet; Lucos, accensis ellychniis. & :
astendi i. e. defers me propter ellychnia, quae importavi.

vf. 918. Ἐπιπύρσιον] Euripides in Inone: Μικρὸν γὰρ
ἐν λαμπύρῳ Ἰδαίον λέπας Πηλοῖον αἰ τις. Parvâ enim
faculâ Idæi nemus incenderit aliquis: apud Stobaeum.

vf. 922. Βορῆαν ἐπιπύρσιον] Ventus juvat incendium.
Thucydides Lib. II. de Obsidione Plataearum: πρότερον
δὲ πρὶ ἰδῶν αὐτοῖς περᾶσαι εἰ δόξαντο, πνύμαλ' ἔλατο
μῆνα, ἐπιπύρσαι τὴν πόλιν. Prius autem visum est ipsis co-
nari, si possint igni urbem comburere vento exorto.

ΔΙΚ. Ἐμοὶ μελήσῃ ταῦτ', ἐπεὶ τοι ἔψοφαι
 Δάλον π' ἔψοφάραγες, κάλλως θεοῖσιν ἔχθρον.

ΧΟΡ. Τί λήσεται ποτ' αὐτῷ;

ΔΙΚ. Πάγχρηστον ἀγῆσθαι ἔσται,

935 Κρατῆς κακῶν, τελεπῆς δικῶν,
 Φαίνειν ὑπεθύνες λυχνῆχθαι, ἔκ κίλιξ
 Τὰ φράγματ' ἐγκυκάλει.

ΧΟΡ. Πῶς δ' ἂν πεποιθοῖη τις ἀγ-
 γείῳ ποιῶτω λυχνῆχθαι κατ' οἰκίαν,

940 Τοσσόνδ' αἰεὶ ψοφῆναι;

ΔΙΚ. Ἰσχυρόν ἐστιν, ὦ γὰρ δ', ὡς-
 τ' οὐκ ἂν καταγείη ποτ', εἰ-
 ψοφῆναι ποδῶν

Κατωχάρα κρέματό γε.

945 ΧΟΡ. Ἦδη καλῶς ἔχη σοι.

ΒΟΙ. Μέλλω γέ τοι θερίδδεν.

ΧΟΡ. Ἀλλ', ὦ ξένων βέλπτει, συν-
 θερίζει, ἔκ τετον λαβῶν,
 Πρὸς ἀλλ', ὅπε βύλας, φέρων

950 Πρὸς πάντα συκοφάντιον.

ΔΙΚ. Μόλις γ' εἰδέθησα τ' κακῶς ἀπολέμενοι.

Αἶψα λαβῶν τ' κέραμον, ὦ Βοιώπει.

ΒΟΙ. Ὑπόκυπτε τὰν τύλαν, ὦ Ἰσμήνιχε,
 Ἴχ' ὅπως κατοίσσεις αὐτὸν θύλαβύμενος.

955 Πάντας μὲ οἴσεις ἔδεν ὑγίης· ἀλλ' ὁμως

Καὶν τῷτο κερδαίνης ἄγων τὸ Φορτίον·
 Εὐδαιμονήσεις συκοφαντῶν γ' ἕνεκα.

vf. 935. Κρατῆς κακῶν] Hoc loco ipsum Sycophantam vocat κρατῆρα, alludens ad etymologiam: est autem ἀκράντιον, miscro. Aliter Aeschylus in Agamemnone vf. 1406. Τοσσόνδ' κρατῆρ' ἐν δόμοις κακῶν ὅδ' ἐπλήσας. Cum sanctorum cratera malorum iste domi impleisset.
 vf. 936. Φαίνειν ὑπεθύνες λυχνῆχθαι] Scholia: καὶ ἐπὶ τῷ

συκοφαντῆν τὸ φαίνειν νοῦται· καὶ ἐπὶ τῷ, φῶς ποιεῖν· διὰ τῷτο καὶ λυχνῆχθαι ἐπὶ τῷτο, ἐν φαίνον λέγουσιν ἢ λαμπύρα. Verbum φαίνειν ἔ in deferendi significatione intelligitur, ἔ in lucendi. Propterea subiungit vocem λυχνῆχθαι, qui alias φανός dicitur ἢ λαμπύρα.
 vf. 937. Ἐγκυκάλει] Respicit ad syllabam initialem vocis

DIC. Id mihi curae erit, quandoquidem tinnitus etiam ejus arguit
Garrulum quiddam, & igni ruptum, & diis invisum.

CHOR. Quidnam vero faciet illo?

DIC. Vas erit ad omnia utile:

- 935 Crater malorum, trapetum litium,
Candelabrum ad reos deferendos, & calix,
In quo negotia mista turbentur.

CHOR. Sed quomodo quis possit esse securus va-
se ejusmodi utens in domo,

- 940 Quod tantopere semper strepit?

DIC. Firmum est, ô bone, ut
Non facile frangatur unquam, si
Pedibus

Suspendatur capite deorsum spectante.

- 945 CHOR. Jam bene est.

BOEOT. Equidem constitui metere.

CHOR. Itaque, optime hospes, una
Metete hunc etiam prehensum,
Jacito quocumque lubet, ferens

- 950 Ad quemcunque delatorem, quasi ad acervum.

DIC. Vix colligavi tandem hominem male perditum.

Accipe & sustolle hos vas fictile, ô Boeotie.

BOEOT. Submitte callosum humerum, ô Ismeniche,
Et operam da, ut feras ipsum caute:

- 955 Nihil utique boni feres: sed tamen

Id saltém lucri facies ferens onus:

Beatus eris delatorum gratia.

vocis κἀλῆ in praecedente versu.

vf. 933. Πρωτοβοῖα] Edd. pristinae πρωτοβοῖα, non male.

vf. 946. Θεσιδδην] Pro Θεσιδδην.

vf. 950. Πρὸς πάντα συκοφάντην] Scholia: ἀντι τῶ ἐπισημῶν,
καρῶν. Pro eo quod dicendum fuisset, ad Acervum, dixit
ad Sycophantam. Loquitur autem quasi de messorum qui

acervos facit.

vf. 953. Ἐποικύσει τὸν τίλαν] Procopius Epist. 55.
ἀλλ' ὑποβάλλει δὲ τὸν ἀλγῖνα καὶ ζυγὸν ἀνάγκης ὑπομένειν
ἐκόντας. Sed submittere oportet cervicem & jugum necessita-
tis sponte tolerare. Τὸν τίλαν autem i. e. τὸν τίλαν, cal-
lam, dixit per metonymiam adjuncti pro subjecto.

SCENA